

พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญของไทยที่สำคัญ มีดังนี้

1. พระราชอำนาจในการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว หากไม่ทรงเห็นด้วยกับพระราชบัญญัติหรือร่างกฎหมายฉบับนั้น
2. การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถบริหารพระราชภาระด้วยเหตุใดก็ตาม พระมหากษัตริย์สามารถแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา
3. การแต่งตั้งองคมนตรี หรือให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ สามารถทำได้ตามอัยยาศัย ซึ่งประกอบด้วยประธานองคมนตรี 1 คน และองคมนตรีไม่เกิน 18 คน
4. การแต่งตั้ง หรือให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่งสมุหราชองครักษ์และเลขาธิการสำนักงานพระราชวังให้เป็นไปตามพระราชอัยยาศัย
5. การพระราชทานอภัยโทษ
6. การสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
7. การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
8. การแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ตามมติของสภา
9. การแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
10. การเรียกประชุมรัฐสภาทรงเปิดและทรงปิดการประชุม
11. การประกาศใช้หรือเลิกใช้กฎอัยการศึก
12. การประกาศสงครามโดยความเห็นชอบของรัฐสภา

บทบาทและพระราชฐานะของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

บทบาทและพระราชฐานะของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

1. เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนทั้งชาติ ก่อให้เกิดความสามัคคี พระองค์ทรงให้ความรัก ความเป็นห่วงพสกนิกรทั่วประเทศที่ได้รับความเดือดร้อน
2. ทรงเป็นพุทธมามกะและเป็นอัครศาสนูปถัมภกของทุกศาสนา พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ให้ทุกศาสนาที่อยู่ในประเทศไทย มีความเจริญก้าวหน้า
3. เป็นสัญลักษณ์ของความต่อเนื่องของชาติ อันเป็นประเพณีสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณที่สถาบันกษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของประเทศตลอดมา เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทย
4. ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยโดยเป็นผู้นำสูงสุดของกองทัพอันเป็นพระราชประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่ครั้งโบราณ
5. ทรงมีพระราชฐานะที่อยู่เหนือกฎหมายแต่อยู่ใต้รัฐธรรมนูญ ทรงอยู่ในฐานะเป็นที่เคารพบูชาของพสกนิกรชาวไทย ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ และทรงเป็นกลางทางการเมืองไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
6. ทรงมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ต่างมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ โดยการเสด็จเยือนนานาประเทศเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีตลอดมา
7. ทรงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการแก้ไขวิกฤตของชาติในด้านต่าง ๆ ตลอดมา ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม จนปัญหาเหล่านี้บรรเทาและคลี่คลายไป นำความสุขสงบร่มเย็นมาสู่สังคมไทย